

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Eckius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

de deflexu potestatis sacerdotalis. q: nihil dixit nisi sua verba. apud me nihil
concludit. Illud quoq: magis attendendum qd grecos hereticissimos ausina
est appellare satis modeste. cū in vniuersa ecclesia nulla ps dederit plures ex
cellentiores scriptores q̄ greca. Hā qd toties mihi submordens Bohemiam
obpperat. aliaq: calūnias intertextit. ad sophistas relego. Indignio: a sunt q̄
vt in graui & theologica disputa: memoientur nedū obijciantur. Quare illud
Hartbe: 6. Sup hanc petrā rē. Videamus. Ubi dico. aut petra fecit hoc lo
co potestate vel fidem (confido em̄ dñm d. nūq̄ satisfactorū sue p̄missioni qd
petra fecit Papam seu successorē Petri) si potestate. supflue dicitur infra. tibi
dabo clauis reg: ce: i. potestare. nisi dixeris potestare potestati traditā. Deide
si oīno potestate fecit. eadem erit oīm ecclesiarū. q: dicit sup hanc petrā edifis
ecclesiā meā. nō Romanā tm̄. Aut fecit fidē (qd verū est) iterū eadē est fides
oīm ecclesiarū. Ita pater qd hoc solū p̄nomē meā cōmunē facit petrā. quidq̄
fecit p̄ petrā. Ideo frigidissime inducūt hanc auctoritatē decreta Pontificū
p̄ singularitate p̄ncipatus. que tm̄ constant defendūt cōmunitatē Petri. Et
sic cōcordat cū apostolo ad Ephe. vna fides. vnū baptis: vnū dñs. Hō em̄ vt
b. Hiero: ait ad euagriū alia fides Ro: ecclesie. alia Britānie et totius orbis
ita nec alius Christus. nec alia petra q: si eadem fides et idē dñs. & idē bap
tisma oīmū ecclesiarū sequit q: etiā eadē omnia reliqua que ad fidē & ad bap
tisma & ad Christum sequuntur.

¶ Ultimo ex Richardo amarcano interpretatus est verbū Christi de ambitōe
nō de maiestate. q: inquit p̄supponebat Christus esse vnū inter eos maiorē
licet nō indicarit quis esset. Respondeo quidquid sit de amarcano. p̄ualer cla
rissimus textus obscuro auro: q: scribitur qd cōtentio facta sit inter eos quis
eoriū videretur esse maior. & Christi. qui vult inter vos esse maior. satis indicat
nullū suppositū fuisse. esse maiorē. & ex cōsequētia textus pater. q: noluit vllū
esse maiorē rē. Qd aut p̄ cōfirmatōe sua induxit illud Luce. Rogauit p̄ te Pe
tre. & tu confirma. pro me valer. quia fratres Petri Petro confirmandos p̄
cipr. non maiestatem.

Eckius.

¶ De apostolis quod attulit Reuerendus pater vt semel dicam. ex Cypriano
audimus & Hieronymo qd & sanct⁹ martyr & Papa Anacletus testat cano
ne in nouo dist: 21: Equales fuisse eos in apostolatu qd nemo negat. At equa
litas illa apostolatus nō p̄iudicat p̄matul & p̄ncipatui. nisi impudenter dis
catur sanctū Hartyrē Anacletū in eodem decreto sibi cōtradixisse. Quod vero
tm̄ ponderis & p̄sidiū locat in ordinatōe apostolorū. scio qd Paulus ingenuē
scripsit postq̄ ascenderit Hierosolymā nihil se recepisse ab ijs qui videbantur
aliquid esse. verū si neruus iste tam inuincibiliter Ecclī ligare debet. vtatur eo
cum copiam opponendi habuerit. Sed quod gratiam sibi factam ait ex Cys
piano. apostolos part consortio p̄ditos honoris et potestatis. si istam appels
lat gratiam solutiones suas interimere. paratus sum sepe et talem gratiā ex
bibere. Nam distinxerat reuerendus pater Petrū fuisse p̄torem p̄rogatiua
honoris non potestatis Cyprianus in vtroq: eos equiparat.

¶ De numidia quam ait esse inter Hauritantam & quod attulit negotium est
impugnans et dū Cosinographicū negotiū non agens. non oīmū citam mes
mini. hoc scio Hauritantam Turgancam et cesariensem ab Atlante vergere
vsq: ad mare. neq: Atlantē pont terminū affrice. sed affricam p̄ magna sui pre
disidere ad plures gradus. sufficiat vententes ad Cornelium ex numidia non
fuisse de diocesi Romana. sed p̄nam adijisse ecclesiam. Ob id inuicta stat ad
huc Cyprianū illa sententia nondum soluta. De influxu m̄ro: q: affert verba
mea fuisse. cum Cyprianum contra nouatianum adduxerim. ad quem reuerē
dus pater nihil respondit. De grecis fateor eos olūm fuisse Christianissimos.

2 doctissimi: cū Romanā eccle: primā appellabāt sedē. sed sup̄bia elati et inuidia
infecti ab obedientia Romane sedis se subtrahentes in pessimos inciderunt
errores et simul fidem cū impio p̄diderunt. Quod vero diuina me nō exhibituū
pollitita et argumentū fecit ex Hath: 16. c. Hic venerandū patrē sophistā
tam infestū et tñ. sophistarū cautelis pulchre vitur. Et cum sit respondens se
ad ptem opponentis transfert. Quare nihil tam respondeo. sed quod petit p
me p̄bart probabo. ne semp̄ tēpus deliberandi ad ptes suas ventar. postremo
obscurū doctore Richardū Amarcanū reicit illius oblitus q̄ Richardū dixit
id facere beati Leonis auctoritate. Porro id ex lra non emittit. quod petit cons
tentione inter discipulos factam Christus merito resp̄ndit. Quare et verba
Christi sic sunt accipienda vt p̄tentionē rep̄miant. primatū non auferant. Et
tertū posterus inductū credit reuerendus pater facere pro se. q̄ Christi ap̄o
stolos vocauerit fratres et ita eū nō fecerit maiorē. At si verba textus ponderas
ret. vt alias facere solet tam videret Petrum alijs apostolis superiorē. cum
maior sit p̄firmans cōfirmato hoc de solutionib; dētū. vento q̄ ad principale
q̄d petit. probaturus primatū ecclesie Romane esse de iure diuino et p̄stitūte
Christi. ita q̄d Petrus fuerit monarcha ecclesie a Christo institutus cū suis
successorib; p̄ quo repeto rationē Bernardi inductā et nondū solutā. Repero
dictū Cypriani pariformiter. et tertio probō p̄ illa verba Christi Matth: 16.
Tu es Petrus et sup̄ hanc petra edificabo eccle: meā. Ubi glossa ordinaria. spectas
liter illam potestatem Petro concessit vt ad vnitatem nos inuiteret. ideo eū cum
principē Apostolorū cōstituit. vt ecclesia vnū principale Christi haberet vica
rium. ad quē diuersa membra recurrerēt. si forte inter se dissentirēt. q̄d si diuers
sa capta essent vinculū vnitatis rumpetur. ita beatus Augustin: in ep̄stola p̄tra
dona: exposuit. Tu es Petrus. et sup̄ hanc petra. id est. Petrus edificabo eccle: meā.
Et hūc idem Augustin: exposuerit sup̄ hanc petra. i. Christum ad
mentē apostolorū. petra autē erat Christus. tñ in libro retracta: expositionis sue
p̄tine eū nō penituit. ita et beatus Hiero: libro primo 3̄ Pelagia: mibi colū. r.
ait quid Platon: et Petro. vt ille eū princeps philosophorū. ita et hic Apo
stolorū fuit. Sup̄ quē ecclesia dñi stabilit mole fundata est que nec impetu flus
minū nec vlla tempestate cōcutitur. ita beat: Ambrosius sermo: 47. Petrus
dicit fuisse petra. hinc quoq; sententię Chrysostomus astipulat ab initio eius
dem capitis. Quid igitur Petrus inquit omnū apostolorū os vertex totius
confortij. et infra. Sublimiora ipsum sape fecit et ecclesie future pacem cōs
tituit et post hūc vniuerso orbi terrarū Christus p̄posuit. Fatetur hoc sanct:
martyr Cyprianus ad Cornelij papam dicens. Petrus iup̄ quē edificata fues
rat ab eodem dño ecclesia. Unus pro omnib; loquens. et ecclesie voce respōdēs
ait. Dñe ad quē ibimus rē. propterea sanctus Leo: 24. q. 1. cum barissimus.
ingenue fatetur Petrus apostolū accepisse primatū ecclesie a dño. Ita omnes
consentunt sancti Petrus a Christo primatū totius ecclesie obrinuisse. Immo
res p̄tereo. Sedā Bernardū et similes. loquat. S. papa et martyr Anaclet:
qui nō a quadringētis annis frigidiss; decreta cōposuit. sed a mille et quadringē
annis ita inonat. sacrosancta Romana et apostolica ecclesia nō ab apostolis
sed ab ipso dño et saluatore nro primatū obrinuit. Sicut beato Petro apos
tolo dixit. Tu es Petrus et sup̄ hanc petra. et infra. hec autē aptica sedes cas
put et cardo: vt p̄fatū est. a dño et non ab alijs constituta est. Transferbitur
hec verba can. sacrosancta. 22. dist: ita sanctus Marcellus. 4. añ Syluestri
can. Rogamus. 24. q. 1. scribit Episcops Antiochensis licet prima sedes fue
rit apud Antiochiā. posterus dño iubente Romā translata est. Sic beatus
Iulius. 3. q. 6. can: beatus Petrus a Christo testatur ecclesiam Romē p̄
matū et esse caput altarū ecclesiarum. Sic Pelagius papa non a quadringē
tis annis. sed nongentis et .28. sanctorū patrū sequentis sententiā. verba

Christi et super hanc petram etc. eodem modo accepit. hinc inter damnatos
et pestiferos errores Johannis wicleff damnatus est et ille. Non est de neces-
sitate salutis credere Ro: ecclesiam esse supremam inter alias. Sic inter pestiferos
et damnatos errores ille quoque connumeratur Petrus non est nec fuit caput
Ro: ecclesie sancte catholice. Et alius non est scintilla apparet quod oporteat
esse unum caput in spiritualibus regens ecclesiam quod semper in militante ecclesia
conseruetur. Et ista papalis dignitas a Cesare inoleuit. Et Pape prefectio et
institutio a Cesare emanauit. Ita Bonifacius. d. heresim condemnans Lugdunensis
censuram contra errorem eorum decernit esse de necessitate salutis omnem humanam
creaturam subesse Ro: pon: Ut sup hoc habet decretalis vnam sanctam. Johanes
quoque. z. z. heresim Harsilij paduanus condemnans hunc quoque reprobauit. b.
Petrus apostolus non plus fuisse caput ecclesie quam alios apostolos. Ita longa
serie incipiendo a primitiua ecclesia semper in presens fuit apud bonos christianos
ecclesia Romana primatum obtinuisse a Christo non iure humano et populis
consensu. Fateor quod Bohemi in suorum errorum primatum defensione illa commemorant
et his armis virulentis se defendunt. vt est videre in eorum oblatione facta in consilio
Basiliensi. et in alia disputatio facta coram rege et optimatibus regni inter
Basilij et illius inquisitionis ministrum Johannem Rothenzscenam. vnde ventura precor
a venerando patre si Bohemis (non loquor de Christianis sed schismaticis)
sum infestus tanquam ecclesie inimicus et quod eorum presertim memor sum disputatio
quam et conclusio ipsa et ea que hinc allata sunt primatum ecclesie iure humano
constitutum meo paruo et exili iudicio plurimum fauent erroribus eorum. z. vt fama est
de hoc plurimum gratulantur. hec modo in presentia afferre libet audientibus reuerenti
di patris et sententiam et allegatorum solutionem.

Martinus Lutherus.

¶ Primum diluam contumeliam Quod me egred. d. insinuat Bohemice factis
studiosum. z. plane patronum. parcat et dicit. presertim in tanta corona tantorum
viroz. nunquam mihi placuit nec in eternum placebit quod cumque schisma inique factum Ro:
bemi quod se auctoritate propria sepat a nostra unitate. etiam si ius diuinum pro eis staret.
cum supremum ius diuinum sit charitas et veritas spiritus. hoc ego quesui solum et rogo
quodlibet bonum Christianum dignetur christiana charitate preponderare. an non sit
longe impudentissimum iniquitatis tot milia martyrum et sanctorum. pro annos mille et
quadringentis in greca ecclesia habitos extra ecclesiam eijcere. et nunc demum etiam
regnantes in celo velle de turbare. Nam si etiam insistant omnes adulatores
Roma: pontificis negare non possunt ecclesiam Christi fuisse. z. o. annos sum
data coronata pro multam orbis terrarum preterea. antequam Roma: ecclesia fieret ex
Petro. vt clarissime patet ex epistola ad Gala: vbi scribit Paulus se post tres
annos venisse ad Petrum. deinde post quatuordecim annos iterum ascendisse
ad Petrum. qui si conferantur inueniuntur ferme decem et octo anni post ascensio-
nem Christi. quoniam Petrus adhuc erat Hierosolymis. vt taceam annos quibus sedis
Antiochie. vt non possit dici Ro: ecclesiam esse primam et caput iure diuino
Nam illud magis virget quod greca ecclesia usque ad nostra tempora nunquam accepit
episcopos suos confirmatos ex Roma: Ideo si fuisset ius diuinum per tantum
tempus omnes episcopi Alexandrie Constantinopolis aliquot sanctissimi. vt Sicut
Razanet ceteri quam plurimi essent damnati. heretici. et Bohemici. Quia blas-
phemia nihil potest detestabilius dici.

Ad argumenta solutionum.

¶ Quod egred. d. dicit equalitas appellatus non iudicat primatum. z. adducit scripturam
mar: Ana ceterum dicit. z. Can: in Floua resta: dico breuiter hoc est vnum de scriptis
decretis quod ipugnet. nec vllus mihi persuadebit hoc decretum esse huiusmodi scripti pon: z. mar:

Ad Secundum.

¶ Non potest vltim in ordinatio apostolorum de quo in opponendo videbitur.